

1. Incipit liber p[ri]mus eccl[e]siastice hi
2. storie eusebii cesarensis de greco in
3. latinum a rufino sapiente quoda[m]
4. translatu[s]
5. Peritoru[m]
6. Dicunt esse medicorum
7. ubi imminere urbibus
8. vel regionib[us] viderint
9. generales morbos p[re]vide
10. re aliq[ui]d medicandi vel
11. poculi genus. quo p[er] mu-
12. niti homines ab immi-
13. nenti defendan[tur] p[er]iculo.
14. Quod tu venerande pater
15. chromati. medicine exequens
16. genus. Tempore quo disruptis
17. Italie claustris. a thalarico du-
18. ce gothoru[m]. se pestis et morbus
19. infudit. et agnos. Armenta viros
20. longe lateq[ue] vastavit. pop[u]lis t[ibi]
21. a d[e]o co[m]missis feralis exitii aligu[o]d
22. remedium querens p[er] q[uo]d egre m[en]te[s]
23. ab imminentis mali. Contagione
24. subtracte. meliorib[us] occupate stu-
25. diis tenerant[ur] iniungis m[ihi] ut ec-
26. cl[esi]asticam hystoria[m] qua[m] vir erudi
27. tissim[us] eusebius cesariensis greco
28. sermone conscripserat. In latinum
29. vertere[m]. Cui[us] lectione anim[us] audi
30. entiu[m] victus. du[m] noticia[m] reru[m] gesta-
31. rum aviduis petit oblivionem
32. quoda[m]modo malor[um] que cernunt[ur]
33. accip[er]et. A quo [er]g[o] opere cu[m] excusa-
34. re me velem utiq[ue] inferior et impar-

35. et qui ta[m] in multis annis usu[m] lati-
36. ni semonis amiseram] consse[i]d[er]avi q[uo]d
37. n[on] absq[ue] aliquo ap[osto]lice institutionis
38. ordine nobis ista p[re]ceperis. Nam
39. et cu[m] d[omi]n[u]s aliquando esurientibus.
40. in deserto audito[rum] turbis dixisset.
41. ad ap[osto]los date eis vos manducare.
42. phylippus un[us] ex ap[osto]lis intelligens
43. eo magis splendescere divine vir-
44. tutis insignia. Si minimo[rum] q[uo]ru[m]q[ue]
45. ministeriis explerent[ur] n[on] p[ro]tulit pa-
46. es eis ap[osto]lice absconditos pere sed
47. puerulu[m] ad e[ss]e dicit. habente[m] q[ui]nq[ue]
48. panes [et] duos pisces. Que[m] verecun-
49. de excusans adiecit. Sed hec quid
50. sunt inter tantos. Quo magis in
51. angustis opib[us] [et] desperatis. Clara fie-
52. ret d[omi]ni potentia. Sciens [er]g[o] ex ill[i]s
53. te descend[er]e disciplinis. Recordatus.

- incipit, ere, cepi, ceptum – začít počít
- ecclesiasticus, a, um – církevní, kostelní
- sapiens, entis – moudrý rozumný
- quod – a proto, proč, protože, jelikož, poněvadž
- translatio, onis (f) – přenášení, přenesení
- pervitin, ae (f) – zkušenost, znalost
- dico, ere, dixi, dictum – říkat, mluvit, povídat, pravít
- ubi – kde
- immunitio, ire, iri – zpevnit, zdokonalit opevnění, opevnit
- urbs, orbis (f) – město
- vel – buď, buďto, nebo
- regio, onis (f) – směr, hranice, kraj, krajina
- generalis, e – rodový, obecný
- morbus, i (m) – nemoc, choroba, neduh
- provideo, ere, vidi, visum – předvídat, být prozíravý, obezřetný
- aliquis, aliquid – někdo, něco
- poculum, i (n) – pohár, číše
- quo – čímž, a tím
- immineo, ere, ui – čnít nad něčím, (hrozivě) se blížit, nastávat, hrozit, ohrožovat
- veneror, ari, atus sum – uctívat, úctu prokazovat, ctít
- chronicus, a, um - časový
- medicina, ae (f) – lék, lékařství
- dirumpo, ere, rupi, ruptum – rozvážet, roztrhnout
- pestis, is (f) – nákaza, mor, zhouba, zlo, neštěstí
- infundo, ere, fudi, fusum – vlévat, nalévat
- agnus, i (m) – jehně, beránek
- armentum, i (n) – stádo, dobytek
- late – rozsáhle, daleko, longe lateque – daleko široko
- vasto, are, avi, atum – činit pustým, pustošit
- adeo – až tak, tak daleko
- commito, ere, misi, museum – spojovat
- feralis, e – umrlčí, pohřební

- exitum, ii (n) – zánik, zkáza, záhuba, zmar, smrt
- remedium, ii (n) – lék, léčebný prostředek
- queror, queri, questus sum – naříkat, hořekovat, bědovat, stěžovat si
- contagio, onis (f) – dotyk, styk
- subtraho, ere, traxi, tractum – zpod něčeho vytáhnout
- occupo, are, avi, atum – obsadit, zaujmout
- teneo, ere, ui, tentum – držet
- in iungo, ere, iunxi, punctum – připojit, vkládat, uložit, vnutit
- erudic, ire, iri, itum – vzdělávat, vychovávat
- eruditus, a, um – vzdělaný, jemný
- sermo, onis (m) – rozhovor, rozmluva, rozprava, řeč
- miser, misera, erum – bídný, ubohý, nešťastný
- consido, ere, sedi, -, - posazovat se, usazovat se
- absque – daleko od, bez +6
- aliquo – někam
- ordo, onis (m) – řád, řada
- iste, ista, istud – ten, tehle
- praecipio, ere, cepi, ceptum – napřed brát, napřed získat
- aliquando – někdy, jednou, občas
- esuries, ei (f) – hlad
- deserto, are – pustošit, plenit
- deserta, orum (n) – pustiny
- auditor, is (m) – posluchač, žák
- turba, ae (f) – ruch, hřmot, povyk
- dico, dicere, dixi, dictum – říkat, mluvit, povídat
- dato, are, avi, atum – dávat
- intelligens, entit – rozeznávající, znající, rozumějící něčemu
- splendesco, ere, dui, -, - zasklívat se, zářit
- divinus, a, um – božský
- virtus, utis (f) – mužnost
- insignia, ium (n) – insignie
- quarumque
- ministerium, ii (n) - služba, posluhování, služebnictvo

- expleo, ere, eri, etum – naplnit, vyplnit, doplnit
- profero, ferre, tuli, latum – vynášet, přinášet, pronášet
- panis, is (m) – chléb
- abscondo, ere, condidi, conditum – ukryvat, skrývat, zahalovat, utajovat, zastírat
- quinque – pět
- verecundus, a, um – ostýchavý, nesmělý, stydlivý
- excuso, are, avi, atum – omlouvat se, vymlouvat se
- adicio, ere, ieci, ieci, iectum – přihazovat, házet k
- tantus, a, um – tak veliký, takový, tak důležitý
- quo – kam
- magis – více, spíše
- angustus, a, um – těsný, úzký
- desperatus, a, um - beznadějný, zoufalý, ztracený
- clarus, a, um – hlasitý, zvukný
- ergo(za genitivem) – za účelem, kvůli, pro
- ille, illa, illud – onen, ona, ono
- descendo, ere, efendi, scensum – sestupovat
- disciplinae, arum (f) – vědy, nauka
- recordor, ari, atus sum – upamatovat se, znova si vzpomenout